

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 292/2024
19.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Максимовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 8К 146/2018 од 25.05.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 700/2023 од 14.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 19.03.2024. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Мирослава Максимовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу 8К 146/2018 од 25.05.2023. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 700/2023 од 14.12.2023. године, у односу на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 3) Законика о кривичном поступку у вези члана 54. став 3. Кривичног законика, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу 8К 146/2018 од 25.05.2023. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 22.07.2017. до 08.08.2017. године и истовремено одређено да ће се наведена казна извршити тако што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује, осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, уз примену електронског надзора, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора. Према окривљеном је изречена и мера безбедности забрана управљања моторним возилом, одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећених и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 700/2023 од 14.12.2023. године усвојена је жалба јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Нишу и пресуда Основног суда у Нишу 8К 146/2018 од 25.05.2023. године преиначена, у делу одлуке о казни, тако што је Апелациони суду у Нишу, окривљеног АА због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 2 године, у коју му је урачунато време provedено у притвору од 22.07.2017. до 08.08.2017. године, док је жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и првостепена пресуда, у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Мирослав Максимовић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9), члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1), 2) и 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд утврди да је захтев за заштиту законитости основан, побијане пресуде укине и предмет врати Основном суду у Нишу на поновно одлучивање или исте преиначи и окривљеном изрекне казну затвора у трајању од 1 године, у коју ће му урачунати време provedено у притвору и истовремено одредити да се по правноснажности пресуде казна изврши тако што окривљени не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом, који уређује извршење кривичних санкција, уз примену електронског надзора, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне издржи у заводу за извршење казне затвора. Стављен је и предлог да се извршење правноснажне пресуде одложи, у смислу члана 488. став 3. ЗКП.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, док је у преосталом делу недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења означава повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да изрека правноснажне пресуде не садржи битне елементе бића кривичног дела, с обзиром да је објективни елемент кривичног дела радња извршења, а што је у конкретном случају „непридржавање саобраћајних прописа“. У вези са изнетим бранилац указује да се у изреци пресуде не наводи којих се то саобраћајних прописа окривљени није придржавао, односно да је у изреци пресуде означен члан 28. Закона о безбедности саобраћаја на путевима Републике Северне Македоније, док је за

извршење кривичног дела које се ставља на терет окривљеном неопходно да се исти није придржавао саобраћајних прописа прописаних у Републици Србији.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване.

На наведену повреду кривичног закона одбрана окривљеног указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и о томе на страни пет, став пет и страни шест, став један дао јасне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

Поред изнетог, Врховни суд указује да је у чињеничном опису изреке побијане правноснажне пресуде цитирана цела бланкетна норма и иста описана у потпуности, само није номинално означен члан 35. Закона о безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије.

Такође, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, коју образлаже наводима да је као отежавајућу околност у одлуци Апелационог суда у Нишу наведено да је поред смртног страдања једне особе дошло до лаког телесног повређивања још једне особе и материјалне штете на возилу „Пежо“, односно околности које су, по ставу одбране, обележја кривичног дела из члана 289. став 1, те представљају околности које се не могу узети у обзир као отежавајуће, имајући у виду одредбу члана 54. став 3. КЗ. Даље се наводи да материјална штета на возилу не може представљати отежавајућу околност код оваквог дела – тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, јер материјална штета представља околност која је последица дела и која се подразумева код оваквих кривичних дела.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

У конкретном случају, правноснажном пресудом окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, а према чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, наступила је тежа последица у виду смрти једног лица.

Имајући у виду да је за постојање кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ довољно да је наступила смрт једног лица, те да је у конкретном случају поред тога дошло и до наступања лакших телесних повреда код још једног лица, као и

имовинска штета на колима другог учесника у саобраћају, то ове околности очигледно не представљају обележја напред наведеног кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим побијаним правноснажним пресудама, те се ове околности код овог облика кривичног дела, супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, могу ценити као отежавајуће околности.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ.

У преосталом делу захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Наиме, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости нумерише и повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП. Наведену повреду закона бранилац образлаже наводима да је Наредбом К-146/2018 од 30.10.2018. године одређено вештачење ради утврђивања узрока саобраћајне незгоде у наведеном кривичном поступку, које је суд поверио Машинском факултету у Нишу. Међутим, првостепени суд у својој одлуци није прихватио наведени налаз и мишљење, уз образложење да је наређено извођење доказа комисијским вештачењем од стране Машинског факултета у Нишу, док је вештачење обављено до стране вештака појединца. На описани начин је, по ставу одбране, суд имплицирао да доказ није прибављен у складу са законом. Поред изнетог, Наредба К-146/2018 од 30.10.2018. године садржи још један споран елемент, јер је суд наложио установи да утврди узрок саобраћајне незгоде иако узрок саобраћајне незгоде утврђује поступајући суд, док вештак може утврђивати чињенице у погледу просторно временске анализе, брзине кретања учесника, техничке исправности возила. Уједно одбрана указује да је једино вештачење проф. др Саше Ранђеловића засновано на непосредном прегледу путничког моторног возила „Тојота“ у Полицијској станици у Валандову у Македонији. Разлог неприхватања налаза и мишљења вештачења поднетог на меморандуму Машинског факултета и рађеног под окриљем те установе постаје још неутемељеније када се има у виду да суд пренебегава тај свој разлог када допунско вештачење поверава самосталном вештаку машинске струке, дакле вештаку појединцу Драгану Марковићу и то наредбом К-146/2018 од 30.01.2020. године.

На описани начин, иако се бранилац формално позива на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, а која повреда је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, исти у суштини оспорава чињенично стање утврђено побијаним правноснажним пресудама износећи сопствену оцену изведеног доказа – налаза и мишљења судских вештака саобраћајне струке, оспоравајући доказну вредност налаза и мишљења судског вештака Драгана Марковића, чиме указује на повреду закона из члана 440. ЗКП. Изнетим наводима, поред повреде закона из члана 440. ЗКП, бранилац указује и на повреду закона из члана 114. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац окривљеног образлажући повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, о којој је у овој пресуди већ било речи, указује и на повреду закона из

члана 441. став 1. ЗКП износећи сопствено виђење отежавајућих и олакшавајућих околности, које су од значаја да кривична санкција буде већа или мања. При томе и сам бранилац на страни девет захтева за заштиту законитости нумерише управо повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП.

Како се у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, захтев за заштиту законитости не може поднети због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (повреда закона из члана 440. ЗКП) као ни због повреда закона из члана 114. и члана 441. став 1. ЗКП, то је Врховни суд захтев браниоца окривљеног, у напред наведеном делу, оценио као недозвољен.

Такође, бранилац окривљеног као разлог подношења захтева за заштиту законитости означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, наводи захтева браниоца окривљеног не садрже објашњење у чему се конкретно та повреда састоји, односно не образлаже на који начин су нижестепени судови правноснажним пресудама прекорачили оптужбу и учинили означену повреду.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, у делу који се односи на повреду из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, нема законом прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, а што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, подразумева опредељење повреде због које се захтев подноси, као и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић